

Dispersiyon Sistemleri

Sistem	İç faz	Dış faz
Emülsiyon	Sıvı	Sıvı (Süt)
Katı emülsiyon	Sıvı	Katı (Sosis)
Köpük	Gaz	Sıvı
Aeresol	Katı Sıvı	Gaz (Duman) Gaz (Sis)
Süspansiyon	Katı	Sıvı
Katı dispersiyon	Katı	Katı (Pirinç: Cu içerisinde Zn)

EMÜLSİYON

Normal şartlarda birbiri içerisinde çözünmeyen iki maddenin üçüncü bir bileşik (emülgatör) ile bir arada tutulmasıdır.

- Bir emülsiyonda;
  - Sıvı fazlardan biri polar (örneğin su),
  - Diğeri ise nonpolar (örneğin yağ) özellikte

- Globüller halinde küçük damlacıklar şeklinde dağılan faza ***iç faz*** (dağılan faz, dispers faz)
- İçinde küçük damlacıkların dağıldığı ortama da ***dış faz*** (sürekli faz, dispersiyon ortamı)
- Dış fazlarına göre, genel olarak emülsiyonlar 2 gruba ayrılırlar.
  1. Su içinde yağ tipi (yağ/su; Y/S) emülsiyonlar
  2. Yağ içinde su tipi (su/yağ; S/Y) emülsiyonlar

Yađlı tekstür

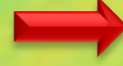
(Tereyađı ve margarin)

Krema tekstürü

(Süt, mayonez, sosis ve krema)

Emülsiyon oluşumu

Emülsiyon damlası

Homojenizasyon

Yüzey gerilimi

Bütün sıvılarda şiddeti sıvının türüne göre değişen moleküller arası çekim kuvvetleri (kohezyon kuvvetleri) bulunmaktadır.

(a) yandan, sıvı içindeki görünüm

(b) üstten, sıvı yüzeyindeki görünüm

Sıvı yüzeyinde (b) ve içindeki (a) su moleküllerine etki eden kuvvetlerin şematik görünümü

Yüzey aktif moleküller (Sümfektan)

- Çözücünün yüzey gerilimini azaltan maddeler yüzey aktif maddeler olarak isimlendirilmektedir.
- Yüzey aktif moleküller bir sıvının iç kısımlarından çok, yüzeyinde aktif olan moleküllerdir.
- Bu moleküller amfifilik yapılı moleküllerdir.
- Sümfektanın polar kısmı su molekülleri tarafında, apolar kısmı ise hava veya yağın bulunduğu tarafta bulunmaktadır.

Emülgatör

Emülgatörde istenen özellikler şu şekilde sıralabilir:

- 1.Suyu seven polar ucu (hidrofilik) ve yağı seven apolar ucu (hidrofobik) olmalı (amfifilik)
- 2.Yüzey etkin olmalı ve yüzey gerilimini düşürebilmeli
- 3.Yüzeyler arası stabil, dayanıklı, viskoelastik film oluşturmalı
- 4.Emülsiyonun viskozitesini artırmalı
- 5.Emülsiyon damlacıklarının birleşmesini önlemeli ya da geciktirmeli
- 6.Emülgatörün oluşturduğu stabilite uzun sürmeli
- 7.Toksik ve irritan olmamalı

Çeşitli gıdalara katılan emülgatörlerin fonksiyonları

Emülsifiye gıda	Emülgatörün etkisi
Margarin	Süt yağ emülsiyonunun stabilizasyonu
Mayonez	Yağ su emülsiyonunun stabilizasyonu
Dondurma	Yağ su emülsiyonunun stabilizasyonu ve 'kuru' yapının sağlanması
Sosisler	Yağ ayrılmasının önlenmesi
Ekmek ve Pişmiş Ürünler	Kırıntı yapının önlenmesi hacim sağlanması
Çikolata	Akışkanlığın yağ kabarcıklarının önlenmesi
Çözünebilir tozlar	Çözülebilirlik
Baharat ekstratları	Çözülebilirlik

Emülgatörlerin Sınıflandırılması

- Doğal emülgatörler
  - İyonlar: Proteinler, fosfolipidler (lesitin), safra asitleri
  - Nötral maddeler: Glikolipidler, saponin
- Yapay (Sentetik) emülgatörler
  - İyonlar: Stearyl-2-lactylate, Datem, Citrem
  - Nötral maddeler: monogliseridler ve digliseridler ile bunların asetik ve laktik asit esterleri, sakaroz yağ asidi esterleri, sorbitan yağ asidi esterleri

Doğal Emülgatörler

- Süt proteinleri
- Yumurta sarısı (Lesitin)
- Et proteinleri

Et emülsiyonu

-

•Et emülsiyonlarında, su ve hayvansal yağ et proteinleri sayesinde bir arada tutulur.

Sentetik Emülgatörler

The background of the slide features a series of diagonal brushstrokes in various shades of green and yellow, creating a textured, artistic effect. The strokes are layered and overlap, with some appearing more vibrant and others more muted, giving the background a sense of depth and movement.

Emülsiyon Stabilitesini Etkileyen Faktörler

- Emülgatör tipi
- Emülgatör yoğunluğu
- Damlacık boyutu
- pH değişimi ya da iyon gücü
- Viskozite
- Stabilizatör ekleme
- Isıtma, soğutma, dondurma ya da çalkalama

Emülsiyonlarda instabilite

